

2/9

Utrikesnämnden och "lekplatsen"

Oppositionsledarna har självfallet gång efter annan betygat sin anslutning till den alliansfria utrikespolitiken. De har dock under denna valrörelse vågat att vid några tillfällen beröra utrikespolitiska spörsmål, och de har därmed gjort den svenska debatten och den svenska opinionsbildningen en stor tjänst. Under diskussionen i Vasaparken i fredags tog hr Ohlin upp de frågor som främst varit aktuella under den senaste tiden: flottbesöket i Riga och därmed vår hållning till de baltiska folken, det ryska spioneriet i Sverige och vår reaktion inför detta. Statsministern svarade om möjligt än mera grovt och osakligt än då ungefär samma frågor tidigare i denna vecka berördes under debatten i Mahmö med hr Hjalmarson. Hr Erlander uttalade att dessa frågor borde tas upp i utrikesnämnden och frågade hr Ohlin om han ville göra utrikespolitiken till en "lekplats".

Statsministern menar alltså att spörsmål som dessa inte bör diskuteras offentligt, utan bara dryftas i den lilla grupp av till tystnad förpliktade som riksdagens utrikesnämnd utgör. Han antydde på samma gång att man vid ett offentligt uppdragande av utrikesfrågor ville göra utrikespolitiken till lekplats; de valpolitiska debatterna skulle alltså vara ett slags gyckel för vilket problem av

denna art inte passade. De klunsiga formuleringarna skall vi inte stanna vid. Själva tankegången är konstig nog för ledaren av ett parti som fortfarande i sitt program har satsen: "Folklig kontroll över utrikespolitiken."

Då hr Erlander endast under påtryckning och i ytterst undvikande ordalag törs säga att svenska folket är intresserat av andra folks nationella frihet och alltså, får man väl anta, erkänner vårt intresse även av de baltiska folkens frihet motsäges denna deklaration av sådana handlingar som regeringsbeslutet om flottbesök i Riga. Den undfallenhet som regeringen visar och som innebär att de formella protesterna mot nedskjutningar och spioneri göres helt överksammas genom vänskapsbesök och välvilliga uttalanden synes emellertid godtagas av nästan hela den socialdemokratiska pressen. På flera håll går man än längre än regeringen i försöken att suddas över vad som förekommit. Hr Ohlins fråga om hur regeringen vill ge eftertryck åt protesterna mot spionaget kallas av Aftontidningen "en utrikespolitisk stinkbomb" — ja, så skriver man verkligen. En annan tidning, Dala-Demokraten, försöker bistå statsministern genom det otäcka resonemanget att Sverige skall vara tålmodigt och vänligt eftersom ryssarna

kanske annars dödar Raoul Wallenberg.

Hela denna tendens att tysta ner och till och med angripa reaktionerna mot den ryska våldspolitiken i allmänhet och mot övergreppen gentemot Sverige i synnerhet är farlig för framtiden likaväl som i dagens läge. Folk uppfostras till att med ett slags diplomatisk kyla betrakta vad som händer ute i världen, att inte ta ställning därför att det kan irritera makthavarna i andra länder. Regeringen vill liksom den ville under kriget göra likgiltigheten och den andliga neutraliteten till nationell uniform, men denna politik är nu ännu farligare, då den inte kan försvaras under hänvisning till att vi genomgår en kort period av överhängande yttre fara. Likgiltighetspropagandan visar bjärt hur totalt den socialdemokratiska hållningen förändrats genom partiets maktinnehav. Man kan inte tänka sig en socialdemokratisk eller över huvud en demokratisk ledare som för några årtionden sedan skulle ha sökt att skjuta undan, mildra och bortförklara dessa brott mot nationell och politisk frihet.